

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Fortsatt dør mange av diaré

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KRISTOFFER BRODWALL

Barne- og ungdomsklinikken
Haukeland universitetssykehus

Antall dødsfall som følge av diaré har falt betraktelig de siste 25 årene. Allikevel er diaré sykdommer fortsatt en ledende dødsårsak globalt.

Brønnboring gir rent drikkevann i Harare, Zimbabwe. Foto: AP/NTB scanpix

Estimater for sykkelighet og dødelighet forårsaket av diaré sykdommer er nylig publisert som ledd i prosjektet Global Burden of Disease (1). I 2015 døde anslagsvis 1,3 millioner mennesker av diaré sykdommer, av disse var det ca. 500 000 barn under fem år. Dermed er diaré den fjerde vanligste dødsårsak hos barn og den niende vanligste i alle aldersgrupper globalt. Det er store regionale forskjeller, og de fleste diarédødsfallene skjer i Afrika sør for Sahara og i Sør-Asia.

Usikker tilgang til rent vann var den viktigste risikofaktoren for diaré. For barn var også underernæring, manglende amming og mangel på A-vitamin eller sink viktige risikofaktorer. Infeksjoner med rotavirus, shigella og salmonella var de vanligste årsakene til dødelig diaré. Rotavirus var særlig vanlig hos barn, spesielt i landene med høyest diarérelatert dødelighet. Rotavirusvaksiner har trolig bidratt til at diarédød hos barn forårsaket av rotavirus ble nesten halvert fra 2005 til 2015. I høyinntektland var infeksjoner med *Clostridium difficile* vanligste årsak til diarédødsfall.

Antallet årlige diarédødsfall falt jevnt etter 1990, og var om lag 20 % lavere i 2015 enn i 2005 totalt og nesten 40 % lavere for barn under fem år. I Afrika sør for Sahara var nedgangen i diarédødsfall på mer enn 100 per 100 000 innbyggere per år. Forekomsten av diaré sykdom falt med 10 % globalt, altså ikke like mye som dødeligheten, noe som trolig skyldes at bedret oral rehydrering redder mange liv. Bedre tilgang på vann, bedre sanitære forhold og mindre underernæring hos barn er andre viktige årsaker til fallende dødelighet av diaré. Langt flere diarédødsfall kan forebygges gjennom ytterligere forbedringer av slike forhold.

LITTERATUR

1. Troeger C, Forouzanfar M, Rao PC et al. Estimates of global, regional, and national morbidity, mortality, and aetiologies of diarrhoeal diseases: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2015. *Lancet Infect Dis* 2017; 17: 909 - 48. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 30. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0767

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. september 2023.